

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

(6) ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਿਥਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਪਏ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਆਰਬੀ ਟ੍ਰੇਸਨ ਕਲਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੇਖਾਕਿਤ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਮਾਣ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ 'ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ 'ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ, ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਮਤਲਬ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਵਾਂਗ ਸੀ, 'ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ।' ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਾ ਪੁੱਜਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ। ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਜੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਾਲਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਰ ਐਨ. ਆਰ

ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ

ਪੀਸੀ ਜੈਨ, ਸੀਜੇ., ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਅਤੇ ਐਸ. ਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਰੋਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1980 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 412।

9 ਅਗਸਤ 1985 ਈ.

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)- ਧਾਰਾ 13 (ਬੀ)- - ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਿੱਜੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਲੋੜ—ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਦੁੱਖ 'ਤੇ - ਆਦੇਸ਼ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ—ਕੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੋਡ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ- ਉਕਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ/ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋੜਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 2 ਅਤੇ 5)।

ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(5) ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ । ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ ਮਰਚੀਆ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਿਤੀ 25 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਮ. ਅਗਰਵਾਲ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅਮਲੋਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ । ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ।

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ 1984 ਦਾ ਨੰਬਰ 5728-ਸੀ.ਆਈ.ਆਈ .

6, ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ , ਸੈਕਸ਼ਨ 151 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਸੇਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਜੈਕਟਮੈਂਟ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ 5(a) ਅਤੇ 6(c) ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

“5(ਏ) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1, ਕਰਮ ਚੰਦ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਰੇ (ਚੌਬਾਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ । 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਉਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ , ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਬੁਢਾਪੇ ਕਾਰਨ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਿਰਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ , ਭਾਵ, ਇੱਕ ਚੌਬਾਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। 416

ਆਪਣੇ ਸਾਲੇ (ਜੇਠ) ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਘਰ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭਤੀਜੀ ਦੇ ਰਹਿਮੋ-ਕਰਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ।

6(c) ਉਸ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 5(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਅਦੁਕਵੀਂ ਸੀ , ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ । 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਰਮ ਚੰਦ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਚੌਬਾਰਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

1982 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ. 31 ਜੁਲਾਈ 1984 ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ.ਪੁੰਡੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ 31 ਜੁਲਾਈ 1984 ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ.ਪੁੰਡੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੁੱਲ

ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 16 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਐਕਟਿੰਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਅਤੇ 12 ਜੁਲਾਈ 1985 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਸੀ.ਐਮਜ਼ ਨੰ: 3256 - 1985 ਦੀ ਸੀਆਈਆਈ ਅਤੇ 3257 -1985 ਦੀ ਸੀਆਈਆਈ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 12 ਜੁਲਾਈ, 1985 ਦੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 9 ਅਗਸਤ, 1985 ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 28 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੂਰਨ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਮ.ਐਲ ਸਰੀਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ:

(1) ਇਹ ਦੋ ਸੰਸ਼ੋਧਨ (1980 ਦਾ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰ. 412 ਅਤੇ 1981 ਦਾ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰ. 644) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ., ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਵਜੋਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿਦਿਆ ਦੇਵੀ ਉਰਫ਼ ਰੇਡੋ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 1980 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 412 ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ, ਮਾਲਕ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ :

“ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 'ਮਾਲਕ' ਜਾਂ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ) ਵਜੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਾ 'ਮਾਲਕ-ਮਾਲਕ' ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਤਾਂ ਇਹ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮਾਲਕ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਪ-ਦੋਸ਼ (ਬੀ) ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿੱਟਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ: -

"ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

(1) 1980(2) ਆਲ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਸੀਜੇ 188.

ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਲਕ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਸੀਅਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੋਡ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ - ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਤੰਤੂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਪੁੰਛੀ, ਜੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, "ਕਿ ਮਕਾਨ

ਮਾਲਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਸਦਾ ਕਿੱਤਾ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲਕਾ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਚੰਦ ਮੰਗਲ ਰਾਮ (2), (ਪੂਰਾ ਬੈਚ):-

“ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਰਤ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਤ (ਅ) ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਹੋਰ' ਹੈ ਨਾ ਕਿ 'ਕੋਈ' ਜਾਂ 'ਕੋਈ ਹੋਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ', ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ 'ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਡੈਂਟਲ ਬਿਲਡਿੰਗ' ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ (a) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਤ (ਬੀ) ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਨਾਕਾਫੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਬਦ, 'ਕੋਈ' ਜਾਂ 'ਕੋਈ ਹੋਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮੈਟ ਟੇਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦ 'ਹੋਰ'। . ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ (ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ■

(2) ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ । ਸੰਤ ਰਾਮ ਦੇਸ ਰਾਏ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਘਰ, ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ, 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਜਦ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਮਾਰਤ ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ:

“ਕਰਮ ਚੰਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਪੈਰਾ ਗ੍ਰਾਫ (i) ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਰਤ (ਬੀ) ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਦੁੱਖ 'ਤੇ ਉਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਰਾਮ (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (3) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਉਕੂਪੇਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਕਿੱਤਾ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਰਮ ਚੰਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਧਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ.

ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨੈਨਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੀ। ”

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ. ਸਰੀਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਐਮ. /s. ਸੰਤ ਰਾਮ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲਕਾ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਰਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇ।

(4) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ/ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਕਿੱਤਾ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਉਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ/ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਕੱਢਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਉਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ/ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(5) ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ।—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਸ. ਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ.

(6) ਦੋ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (1981 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 412 ਅਤੇ 1981 ਦੀ ਨੰ: 644) ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਅੱਗੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿਦਿਆ ਦੇਵੀ ਉਰਫ਼ ਬੇਦੋ (4) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ. ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

(7) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ

(4) 1980 (2) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੈੱਟ ਕੰਟਰੋਲ ਜਰਨਲ 188.

ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਸੀ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਜੈਕਟਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਸਿਵਲ ਮਿਸ. ਸੰਖਿਆ 3256-C-II ਅਤੇ 1985 ਦੇ 3257-CII ਧਾਰਾ 151, 152, 153, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

(9) ਕੋਈ ਟਿੱਕਨੋਟਿਸੀਓ ਨਹੀਂ; ਜੇਸੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਪਰ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) ਇਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹੁਣ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣਗੀਆਂ। **ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. (ਓਰਲ)।**

ਸੋਧ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਹੈ।

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਦੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਘਰ ਬੀਰੂ ਮੱਲ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 2 ਮਾਰਚ, 1949 ਦੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਧਰਮ ਪਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, 3 ਜੁਲਾਈ, 1964 ਨੂੰ ਰੋਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 65 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਬਲੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸਬਲੈਟਿੰਗ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ। ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਨੇ 3 ਨਵੰਬਰ, 1972 ਨੂੰ ਸੋਧ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੇ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿੱਜੀ ਲੋੜ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਲਈ ਧਰਮਪਾਲ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, - 22 ਫਰਵਰੀ, 1975 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੇਕਚਰ ਆਰ-13) ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਰਮਪਾਲ ਹੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਘਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਉਸਦੀ ਦੌਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਧਰਮਪਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ /ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਰਮਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਘਰ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਕਾਨ ਧਰਮਪਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ 'ਦੋਵੇਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਛੋਟਾ "ਐਕਟ") ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਾ-

ਕਿਰਾਏਦਾਰ/ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ

ਧਰਮਪਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਧਰਮਪਾਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ 22 ਤਰੀਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ! ਫਰਵਰੀ, 1975 ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਰਮਪਾਲ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸੀ।

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ : -

- (1) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਐਨ.ਪੀ. 1 ਕੋਲ ਐਪਲੀ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰੇ ਨੰਬਰ 7, 8 ਅਤੇ 9 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ' ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ?
- (4) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕੇਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਉਲਟ ਗਿਆ ਹੈ?
- (5) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰਖਾਸਤ ਗਲਤ ਹੈ?
- (6) ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਯੋਗ?
- (7) ਰਾਹਤ.

ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੁੱਦਾ 7-ਏ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

- (8) A) "ਕੀ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ 3-A, 6-A ਅਤੇ 6-B ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ?"

ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 2 (ਧਰਮ ਪਾਲ) ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਰੋਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ) ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 3 ਅਤੇ 7-ਏ ਸਨ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 4 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਮਸਲਾ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ-ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੀ ਅਪੀਲ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ।

ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮਪਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਰਮਪਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਵੀ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿਦਿਆ ਦੇਵੀ ਉਰਫ ਬੇਦੇ (5) ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਕ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ-, ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ (ਕਬਜ਼ੇ) ਲਈ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, [ਮਾਮਲਾ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਲਾ ਗਿਆ; ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੈਂਚ.

ਇਹ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ> ਲੋੜ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ: ਨਿੱਜੀ ਦੀ ਹੈਸਿਸ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਲੋੜ. ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ; ਉਹ, ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ. ਹੁਣ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਡੈਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਕੌਣ ਹੈ? - ਧਰਮਪਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਰਸਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਘਰ ਨੂੰ ਤਰਸਦੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਉਹ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਇਮਾਰਤ ਉਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ

ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ਹਨ

(5) 1980 (2) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ ਜਰਨਲ 188.

Romesh Kumar v, Atma Devi and others. (S. P. Goyal, J.)

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਆਤਮਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਕਿਸੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ-ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਆਰਡਰ 6, ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ 1984 ਦੀ ਸਿਵਲ ਫ਼ਟਕਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5728-ਸੀਆਈਆਈ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬੇਦਖਲੀ-ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬੇਦਖਲੀ-ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁੱਦੇ/ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਫਰੇਮਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅਮਲੋਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਧਿਰਾਂ, ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ, 15 ਦਸੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲੀ -ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁੱਦੇ/ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਇਜੈਕਟਸਟ-ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਗ੍ਰਾਫ 5(a) ਅਤੇ 6(c) ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ। 15 ਦਸੰਬਰ, 1986 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਇਹ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਚਾਲਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ

ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ